

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จะใช้การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยในเชิงคุณภาพ ดังนั้น ในบทที่ 3 ของการวิจัยจะนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัยใน 2 หัวข้อหลัก คือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ทั้งหมด 3 ตำบล คือ ตำบลหาดเล็ก ตำบลคลองใหญ่ และตำบลไม้รุ่ดทั้งหมด โดยเก็บตัวอย่างจำนวน 400 คน ตามแนวคิดของ Taro Yamane หมายถึง การเก็บประชากรที่มีมากกว่า 100,000 คน สามารถเก็บกลุ่มตัวอย่างได้ไม่เกิน 400 คน (Yamane, 1973: 1,088) และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
2. การทดสอบแบบสอบถาม จะทำการทดสอบความตรง (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่
 - 2.1 รศ.ดร.พิชาย รัตนติลภ
 - 2.2 รศ.ดร.ประภาส ปันตบแต่ง
 - 2.3 ผศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว

หลังจากนั้นได้ทำการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่บ้านตะกวางอำเภอเมือง จังหวัดตราด จำนวน 30 ชุด พบว่า ได้ค่าแอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.939 ตามมาตรฐาน

3. การฝึกอบรมนักวิจัยภาคสนามซึ่งเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยคาดหวังที่จะพัฒนาให้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 10 คน

4. การลงภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามจากประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวน 400 คน

การจัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

การจัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การลงรหัส (Coding) หมายถึง การกำหนดค่าตัวเลขของตัวแปรต่าง ๆ ที่อยู่ในแบบสัมภาษณ์

2. เป็นการนำข้อมูลดิบจากการสำรวจมาจัดกระทำให้เป็นตัวเลข โดยอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการใช้สถิติโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามวัตถุประสงค์วิจัยที่ได้ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ตัวแปรต้นหรือตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย ร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเห็นต่อการเข้ารับและผลที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ของประชาชนในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ดังนี้ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555: 255)

เกณฑ์การให้คะแนนระดับความเห็น/ผลที่เกิดขึ้น	ระดับคะแนน
ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
ระดับค่อนข้างเห็นด้วย	4
ระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3
ระดับไม่เห็นด้วย	2
ระดับไม่ทราบ	1

ในการแปลผลค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

คะแนนระหว่าง	4.53 – 5.00	แสดงว่า เป็นระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนนระหว่าง	3.38 – 4.52	แสดงว่า เป็นระดับค่อนข้างเห็นด้วย
คะแนนระหว่าง	2.23 – 3.37	แสดงว่า เป็นระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย
คะแนนระหว่าง	1.50 – 2.22	แสดงว่า เป็นระดับไม่เห็นด้วย
คะแนนระหว่าง	1.00 – 1.49	แสดงว่า เป็นระดับไม่ทราบ

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากแนวการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความก้าวหน้าของนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

1.2 เอกสารขั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นข้อมูล โครงสร้าง

พื้นฐานของอำเภอคลองใหญ่ ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยแหล่งข้อมูลดังกล่าวได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือวารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์ แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) คือ มีเพียงคำถามวิจัยเป็นแนวสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในที่นี้ จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นอย่างดีโดยมีกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key - informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบาย (Impremontor)

2.2 การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 – 5 คน ในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนั้น การสัมภาษณ์กลุ่มจึงเป็นการตรวจสอบข้อมูลไปในตัว รายงานวิจัยนี้จะสัมภาษณ์กลุ่มที่สำคัญ เช่น กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนักธุรกิจท้องถิ่น เป็นต้น

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี้ใช้รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ระหว่างเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะถ่ายทอดความรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับความพึงพอใจและผลกระทบเกี่ยวกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษว่าเป็นอย่างไร ซึ่งสามารถนำมาเป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเอกสาร ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ว่าตรงกันหรือมีข้อแตกต่างกันแต่ประการใด

2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยจะใช้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น ส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่

การจัดกระทำกับข้อมูลในเชิงคุณภาพ

การจัดกระทำกับข้อมูลในเชิงคุณภาพในที่นี้จะใช้เทคนิค การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลให้เป็นระบบ การจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป เช่น การจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis or Taxonomy Analysis) หรือการแบ่งช่วงทางประวัติศาสตร์ (Periodization) เป็นต้น (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2559: 134)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลจากบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละประเด็นหลัก และสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร